

SORG OG KRISEPLAN FOR **CHARLOTTENLUND FRITIDSCENTER**

På landsplan mister ca. 4000 børn årligt en pårørende, og dertil kommer en række reaktioner. Vi mener, at det er vigtigt, at vi som institution har en fast procedure for, hvordan vi skal agere i en situation, hvor et barn mister en pårørende, et af børnene dør, ved skilsmisse eller hvis en af de ansatte dør. Derudover vil sorg og krisepånen medvirke til, at der bliver talt åbent om den pågældende hændelse, så eventuelle myter undgås, og til at hjælpe det pågældende barn i dets sorg.

Hvis et barn dør.

Hvis et barn fra institutionen dør, skal den første som får denne besked viderebringe oplysningen til resten af personalet. Samme dag skal personalegruppen aftale:

- Hvem tager kontakt til hjemmet:
- Hvem skal informere børnegruppen:

Kontakt til Hjemmet

Den (fastansatte) pædagog der har påtaget sig opgaven, tager kontakt til hjemmet eventuelt på hjemmebesøg for at:

- Få de konkrete facts om hvad der er sket, så eventuelle rygter manes til jorden.
- Få afklaring på hvilken oplysninger der må, og hvilke oplysninger der ikke må videre gives til børnegruppen.
- Hvad kan institutionen hjælpe med.
- Hvad der vil ske på institutionen den følgende dag.
- Afklaring af om forældrene ønsker at deltage.

Information af Børnegruppen

Når medlemmerne skal informeres, skal alle samles, både ansatte og børn fra fritidscenteret. Her skal den voksen som har påtaget sig opgaven, informere alle børn grundigt om hvad der er sket, så eventuelle rygter manes til jorden. Det er vigtigt, at alle de ansatte er yderst opmærksomme på børnene under informationen og dagene der følger. Det er en god idé at få timelønnede på arbejde den pågældende dag, fordi nogle af børnene kan have behov for at snakke alene med en voksen. Nogle af børnene kan f.eks. reagere på følgende måde:

Kropslige:

Mavepine
Kvalme
Svimmelhed
Hovedpine
Hjertebanken

Følelsesmæssige:

Angst
Magtesløshed
Koncentrationsbesvær
Voldsomme udbrud
Søvnproblemer

Det er vigtigt at **den** voksne som støtter et pågældende barn, er opmærksom på barnets behov. Tag en lang og grundig snak med barnet, og vær en støtte.

Information til af forældregruppen.

Information til resten af forældregruppen er vigtigt så de kan følge op på deres børns reaktioner i hjemmet. Hvis et af børnene bliver specielt oprørte, skal institutionen telefonere til barnets forældre så de kan komme og støtte deres barn. Krisehjælp kan fås hos:

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning Telefon: 3998 4500

Når et barn mister en pårørende.

Den person der først modtager informationen om et dødsfald i et af børnenes familier skal viderebringe denne oplysning til resten af personale gruppe, evt. på et formøde. Det er vigtigt at tilkendegive sig over for det pågældende barn, så han eller hun er klar over, at de voksne i institutionen er bevidste om situationen. Den fastansatte pædagog der vil påtage sig opgaven, skal tage barnet med ind i et rum, hvor ingen af de andre børn har adgang f.eks. kontoret eller personalerummet. Barnet kan også selv vælge en voksen. Her er det vigtigt i første omgang at lade barnet vide, at alle de voksne kender til situationen. Hvis barnet giver udtryk for at ville tale med den voksne om situationen, kan man gøre det på følgende måde:

Samtalen skal være baseret på barnets behov, og man skal udvise sympati og forståelse for barnets følelser, ikke medlidenhed. Man skal tale åbent om livet og døden, og fokusere på det pågældende barns reaktioner, hvis barnet begynder at græde kan man fortælle at det er en naturlig sørgeproces, men vær opmærksom på at bruge ord som barnet ikke har problemer med at forstå.

Undgå at bruge sætninger som:

- Det var godt at det ikke var dig
- Det skal nok gå
- Det kunne være værre.

Det er også vigtigt at tage en snak med det pågældende barns værge, og forklare værgen om det pædagogiske arbejde man vil gøre.

At resten af institutionen skal høre beskeden, er op til barnet og barnets værge, hvis de involveret partere ikke er interesseret eller klar til, at resten af børnegruppen bliver informeret om denne besked, skal disse ønsker respekteres, men det vil dog være en ide at tale med det pågældende barn og dets værge og oplyse om, at den bedste måde at bearbejde sorgen er, at tale åbent om den pågældende situation så rygter undgås.

Hvis en ansat dør.

Hvis en ansat dør, skal den person der først modtager oplysningen videregive den til ledelsen. Det er ledelsens ansvar at alle ansatte bliver informeret om denne hændelse. På et møde, før børnene kommer, skal sorg og kriseplanen gennemgås, så alle er indforstået med, hvad der skal ske den følgende dag. Alle institutionens medlemmer skal informeres i cafe'en, hvor der også vil være en mindehøjtidelighed i form af 3 min. Stilhed.

Afdødes familie.

Ledelsen tager kontakt til den afdødes hjem:

- Afdødes familie skal have oplyst, hvad CFC vil foretage sig i forbindelse med dødsfaldet.
- Giv afdødes familie mulighed for, at komme med deres forventninger om hvad CFC skal gøre.
- Få afklaring om afdødes familie vil deltage i CFC's mindehøjtidelighed.
- En blomst og en varm hilsen fra alle medarbejdere i CFC sendes til afdødes familie.

Skilsmisse.

Skilsmisse kan være en traumatisk oplevelse for et barn. Hvis en meddelelse om en skilsmisse i en af børnenes familier bliver givet til en ansat, er det den ansattes pligt at videregive denne oplysning til resten af personale gruppen, dog i et rum hvor andre børn ikke har adgang, da denne meddelelse ikke vedkommer hele børnegruppen.

Det er vigtigt at lade barnet vide, at de voksne er klar over, hvad der sker i hjemmet. Dette vil give barnet en følelse af ikke at være alene, og at barnet kan hente støtte og omsorg hos de voksne i institutionen.

Reaktioner.

Man skal være opmærksom på det pågældende barns reaktioner:

- Vrede og aggressiv adfærd.
- Hvis barnet holder sig for sig selv.
- Hvis barnet græder meget, og græder let. Her forstået at hvis barnet begynder at græde over ting, som ellers ville være småting.

Altså hvis barnet ændrer synlig adfærd.

Snakken.

En fastansat pædagog fra FC der er tilknyttet barnet, skal tage snakken.

Snakken skal foregå i et rum, hvor der ikke er adgang for andre børn.

Det er en god ide at spørge om:

- Hvad føler du?
- Hvad tænker du om det?
- Hvad kunne du godt tænke dig?
- Hvordan tror du det kommer til at foregå?

Igennem disse spørgsmål kan man bringe nogle tanker, som barnet går med, der måske er langt fra virkeligheden til ende. Disse samtaler skal foregå igennem hele skilsmisse perioden og fortsætte et stykke tid efter. Det skal være den samme person fra personalet, der har disse samtaler med barnet, og disse samtaler skal foregå med varighed efter barnets behov. Vær en støtte og en omsorgsfuld person, et menneske og ikke en ekspert i sorg og krise.

Krisehjælp

Krisehjælp kan opsøges hos
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
3990 4500

Pædagogisk Konsulent:
3998 0518

SORG og TAB:

Børns Vilkår
Trekronergade 126
2500 Valby
35555559

Børnesorggruppe – sorggruppe specielt for børn
38891969

Sorggruppe for 6-9 årige

Kræftens Bekæmpelse
Strandboulevarden 49
2100 Kbh.Ø
35257500

Kræftens Bekæmpelse Rådgivningscenter

Strandboulevarden 49
35257700

Sorggruppe for 10-15 årige

Brorsons Kirken
Rantzausgade 49
38891969

Unge & Sorg Rådgivningscenter

Østerbrogade 27,1.sal
35424300

Støttegrupper for sørgende

Frivillighedscentret på Diakonissestiftelsen
Peter Bangsvej 1 indg.G
Tlf.:38384142

Rådgivningscenter København

Hauser Plads 20
1127 København K
Tlf: 33 11 03 12

Pårørende - Kriselinien

43646350

Landsforeningen Hjælp Voldsofre

tlf:86415900

Center for voldtægtsofre i Kbh.

Rigshospitalet, Opg. 5,3.sal, afsnit 5032
Tlf.:35455032

Offerrådgivningen i Kbh.

Nærmeste offerrådgivning oplyses af politiet på Tlf.:33141448

Børn i voldsramte familier

Telefonrådgivning

20670506

Dagligt mellem 15.00 - 18.00

ANBRAGTE BØRN OG UNGE:

Støtte og Rådgivningscentret for anbragte børns forældre

Klerkegade 19 st.tv.

33131196

Hjælpeinien for børn i familier med misbrug

66143003

TUBA - Terapi og rådgivning for unge og børn af alkoholafhængige

Borgergade 27D

40942080

Børnetelefonen

35555555

Forældretelefonen

35555557

SSP Konsulent

40533006

Gentofte Familierådgivning

39640099